

BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID EEN SLUIPEND RISICO

Mr. Glenn C. Rellum is als advocaat en fiscalist
verbonden aan Small Murray Scheper advocaten

Inleiding

De belangstelling voor bestuurdersaansprakelijkheid is gedurende de laatste decennia enorm toegenomen. Eén van de belangrijkste factoren voor deze verhoogde belangstelling is de strijd tegen misbruik van rechtspersonen. Door listig gebruik van rechtspersonen kunnen aandeelhouders en crediteuren sterk worden benadeeld. Om met name aandeelhouders en crediteuren te beschermen tegen misbruik van rechtspersonen is, onder andere, het leerstuk van bestuurdersaansprakelijkheid ontwikkeld.

Rechtspersonen hebben net als natuurlijke personen hun eigen rechten en plichten. Echter kunnen rechtspersonen, zoals de NV en BV, niet zelfstandig zoals natuurlijke personen rechtshandelingen plegen. Dit aangezien rechtspersonen niet van vlees en bloed zijn. Daarvoor is de tussenkomst van natuurlijke personen nodig die de vennootschap vertegenwoordigen. Op grond van artikel 8 lid 2 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek [hierna: "het BW"] is het bestuur (in de volksmond meer bekend als de directie) van de rechtspersoon belast met deze taak. Naast de op grond van de statuten van de rechtspersoon aangestelde bestuurders kunnen tevens niet formeel aangestelde bestuurders, die mede het beleid van de rechtspersoon bepalen, worden geconfronteerd met bestuurdersaansprakelijkheid.

De meest belangrijke delen van de Nederlandse Antilliaanse wetgeving waarin vormen van bestuurdersaansprakelijkheid zijn opgenomen betreffen het civiel recht, het fiscaal recht en het strafrecht. In het navolgende zal slechts met betrekking tot het civiel recht kort in hoofdlijnen worden aangegeven welke risico's een bestuurder van een rechtspersoon onder omstandigheden kan lopen. Dit zelfs voordat de rechtspersoon in een gefailleerde toestand geraakt.

Interne- en externe bestuurdersaansprakelijkheid

Bij interne bestuurdersaansprakelijkheid gaat het om de verhouding tussen de vennootschap en haar bestuurder(s) zoals aangegeven in artikel 2:14 BW. Bij externe bestuurdersaansprakelijkheid betreft het echter de verhouding tussen derden (veelal crediteuren) en de bestuurder(s) van de vennootschap. In beginsel is een bestuurder niet aansprakelijk voor de schulden van de vennootschap. Middels het leerstuk van externe bestuurdersaansprakelijkheid kan deze hoofdregel worden doorbroken. Dit met name in het geval dat de bestuurder, als gevolg van verwijtbaar gedrag, schade heeft toegebracht aan crediteuren. Middels een beroep van de crediteuren op bestuurdersaansprakelijkheid kan de bestuurder - door (indirecte) doorbraak van het schild van de rechtspersoon - (naast de rechtspersoon) aansprakelijk worden gesteld voor de schulden van de rechtspersoon.

Onrechtmatige daad

Naast de toepassing van het hiervoor genoemde leerstuk van externe bestuurdersaansprakelijkheid kan een bestuurder tevens middels een vordering gebaseerd op een algemene actie uit onrechtmatige daad, onder bepaalde omstandigheden, door crediteuren aansprakelijk worden gesteld voor de schulden van de vennootschap.

Aanbevelingen

Om te voorkomen dat een bestuurder wordt geconfronteerd met (externe) bestuurdersaansprakelijkheid of een actie uit onrechtmatige daad – zelfs voordat de vennootschap in faillissement geraakt - kan zij de navolgende door mij aangegeven (niet uitputtende) aanbevelingen in acht nemen.

- De bestuurder dient niet te handelen in strijd met de statuten of het directiereglement van de rechtspersoon;
- Indien de bestuurder weet of behoort te weten dat de rechtspersoon niet aan haar verplichtingen kan voldoen dient deze daarvan mededeling te doen aan de crediteuren en geen nieuwe schulden aan te gaan; en
- De bestuurder dient niet mee te werken aan het leeg halen van de vennootschap middels hoge dividenduitkeringen of andere transacties tegen lage of geen vergoeding waardoor crediteuren (en de fiscus) worden benadeeld.

BESTUUR BEHOEDZAAM!